

ЗАКОН УКРАЇНИ

«ПРО НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОНД РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА»

Цей Закон визначає правові, організаційні, фінансові засади діяльності Національного фонду розвитку громадянського суспільства, метою створення якого є сприяння розвитку громадянського суспільства України шляхом впровадження фінансових механізмів цільової підтримки розвитку громадянського суспільства, інструментів посилення інституційної спроможності організацій громадянського суспільства, а також ефективного партнерства громадянського суспільства з державними органами.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) Інституційна підтримка – цільова технічна та/або фінансова підтримка, що надається для посилення інституційної спроможності реципієнтів в досягненні мети і завдань цих організацій;

2) Міжнародна допомога – реалізація програм допомоги Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ, що сприяє розвитку громадянського суспільства в Україні;

3) Організації громадянського суспільства – юридичні особи приватного права, які включено до Реєстру неприбуткових установ та організацій (крім політичних партій та їх місцевих організацій);

4) Реципієнти – організації громадянського суспільства, які отримують інституційну підтримку за участю Національного фонду, а також фізичні особи, які отримують технічну підтримку за участю Національного фонду;

5) Технічна підтримка – освітні та просвітницькі заходи (в тому числі семінари, тренінги), професійне навчання і професійний розвиток, консультаційні послуги, правова допомога;

6) Фінансова підтримка – кошти Національного фонду, які надаються реципієнтам на конкурсних засадах на інституційний розвиток та/або на виконання програм, проектів і заходів, пріоритетних для сприяння розвитку громадянського суспільства.

Стаття 2. Статус Національного фонду розвитку громадянського суспільства

1. Національний фонд розвитку громадянського суспільства (далі – Національний фонд) є юридичною особою публічного права, що виконує передбачені цим Законом завдання щодо сприяння розвитку громадянського суспільства та впровадження фінансових механізмів цільової підтримки громадянського суспільства, посилення інституційної спроможності організацій громадянського суспільства та ефективного партнерства громадянського суспільства з державними органами .

2. Національний фонд є самоврядною неприбутковою установою за участю держави, має відокремлене майно та самостійний баланс. Національний фонд має право в установленому законодавством порядку укладати договори та інші правочини, набувати майнові та особисті немайнові права та обов'язки, а також бути позивачем або відповідачем в судах України та в юрисдикційних органах інших держав.

3. У своїй діяльності Національний фонд керується Конституцією України і законодавством України.

4. Місцезнаходження Національного фонду – місто Київ.

5. Національний фонд діє відповідно до Статуту Національного фонду. Статут Національного фонду та зміни до Статуту Національного фонду затверджуються Кабінетом Міністрів України.

6. Статут Національного фонду та зміни до Статуту Національного фонду підлягають державній реєстрації відповідно до законодавства у сфері державної реєстрації юридичних осіб.

7. Національний фонд має право, у порядку, визначеному Статутом Національного фонду, утворювати відокремлені підрозділи в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

8. Національний фонд має право входити до складу об'єднань юридичних осіб, що відповідають меті та завданням Національного фонду.

9. Рішення про реорганізацію або ліквідацію Національного фонду затверджуються законом.

10. У разі ліквідації Національного фонду всі активи, що залишилися після задоволення вимог кредиторів, спрямовуються до Державного бюджету України.

Стаття 3. Основні принципи діяльності Національного фонду

1. Діяльність Національного фонду ґрунтується на принципах:

- 1) законності;
- 2) прозорості діяльності;
- 3) публічності та відкритості;
- 4) самоврядності;
- 5) політичної неупередженості та недискримінації;

2. Законність передбачає здійснення органами і посадовими особами Національного фонду своїх повноважень на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. За відсутності закону, що регулює відповідні або аналогічні правовідносини, органи і посадові особи Національного фонду мають виходити із конституційних принципів і загальних засад права.

3. Прозорість передбачає право будь-якої особи мати доступ до інформації про діяльність Національного фонду, у тому числі про рішення та дії органів управління, а також обов'язок Національного фонду забезпечувати такий доступ, крім випадків, визначених законом.

4. Публічність передбачає періодичне інформування Національним фондом громадськості про цілі та результати своєї діяльності.

5. Самоврядність передбачає самостійне здійснення управління Національним фондом його органами відповідно до мети і завдань Національного фонду на підставі ефективного міжсекторального партнерства, а також невторчання державних органів у діяльність Національного фонду крім випадків, передбачених законом.

6. Політична неупередженість передбачає здійснення органами Національного фонду своїх повноважень незалежно від політичних, ідеологічних, релігійних або інших поглядів чи переконань членів цих органів, а також обов'язок не використовувати свої повноваження в інтересах політичних партій, для підтримки здійснення передвиборної агітації, агітації з всеукраїнського або місцевого референдуму.

7. Недискримінація передбачає забезпечення рівності прав і рівних можливостей реципієнтів, забезпечення рівності реципієнтів перед законом, повагу до гідності кожної людини і ділової репутації кожного реципієнта.

Стаття 4. Завдання Національного фонду

1. Основними завданнями Національного фонду є:

1) підтримка інституційного розвитку організацій громадянського суспільства;

2) підтримка програм, проектів і заходів, пріоритетних для сприяння розвитку громадянського суспільства України відповідно до законодавства України.

3) надання технічної підтримки реципієнтам.

2. Задля виконання цих завдань Національний фонд відповідно до законодавства України та Стратегії Національного фонду:

1) бере участь у розробці і реалізації державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства;

2) проводить дослідження, оцінку потреб розвитку громадянського суспільства, визначає пріоритети і види підтримки організацій громадянського суспільства;

3) проводить конкурси та інші заходи з визначення реципієнтів;

4) підтримує проекти, програми і заходи з інституційної та технічної підтримки реципієнтів;

5) підтримує освітні і просвітницькі заходи та заходи професійного розвитку;

6) проводить заходи з отримання і надання фінансової допомоги реципієнтам, в тому числі управління ендавментами, грантами;

7) надає консультаційну, методичну та інформаційну підтримку реципієнтам Національного фонду;

8) інформує державні органи, органи місцевого самоврядування, донорів і громадськість про результати діяльності Національного фонду для розвитку громадянського суспільства;

9) бере участь у міжнародній співпраці у сфері розвитку громадянського суспільства;

10) сприяє обміну і поширенню інформації стосовно розвитку громадянського суспільства і міжнародної співпраці, в тому числі як суб'єкт видавничої діяльності;

11) організовує та проводить моніторинг та оцінку, експертизу та аудит.

3. Участь Національного фонду у міжнародній співпраці здійснюється відповідно до міжнародних договорів України, інших договорів про міжнародну допомогу, а також шляхом участі Національного фонду в міжнародних об'єднаннях юридичних осіб, що відповідають меті і завданням Національного фонду.

Розділ II. УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ФОНДОМ

Стаття 5. Органи управління Національного фонду

1. Органами управління Національного фонду є Конференція, Наглядова Рада, Правління та Виконавчий директор.

2. На посади в органах управління Національного фонду можуть бути обрані (призначені) дієздатні особи, які мають вищу освіту, володіють державною мовою, мають досвід роботи на посадах державної служби та/або у виконавчих органах в організаціях громадянського суспільства не менше двох років, не мають судимості, яка не знята чи не погашена в установленому законом порядку, а також не обіймають посад у політичних партіях та їх

місцевих організаціях, та/або виборних посад у державних органах, органах місцевого самоврядування.

На членів органів управління Національного фонду поширюються вимоги та обмеження, встановлені законодавством у сфері запобігання корупції.

Стаття 5-1. Конференція

1. Конференція Національного фонду є органом, що забезпечує міжсекторальне партнерство і самоврядність діяльності Національного фонду, формування Наглядової ради і Правління Національного фонду, розробку пропозицій Кабінету Міністрів України щодо затвердження та внесення змін до Статуту Національного фонду.

2. Конференція Національного фонду скликається не рідше одного разу на чотири роки у складі:

- 1) семи осіб, призначених Кабінетом Міністрів України;
- 2) однієї особи, визначеної Президентом України;
- 3) однієї особи, визначеної Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини;
- 4) дев'яти осіб, обраних організаціями громадянського суспільства.

3. Організації громадянського суспільства визначають кандидатів на участь у Конференції шляхом подання до Кабінету Міністрів України рішень своїх керівних органів про висунання кандидатів на участь у Конференції разом із заявами кандидатів про відповідність вимогам пункту 2 статті 5 цього Закону і про згоду кандидатів на обробку своїх персональних даних та перевірку відповідності вимогам статті 5 цього Закону.

Інформація про кандидатів розміщується на офіційному веб-сайті, визначеному Кабінетом Міністрів України, не пізніше 60 календарних днів до дати скликання Конференції, визначеної попередньою Конференцією.

4. Рейтингове інтернет-голосування проводиться не раніше за 30 і не пізніше ніж за 20 календарних днів до дати скликання Конференції. Організація громадянського суспільства може голосувати не більше ніж за трьох кандидатів. Учасниками Конференції визнаються кандидати, які набрали найбільшу кількість голосів. У разі набрання однакової кількості голосів обраним вважається кандидат, який частіше визначений організаціями громадянського суспільства як єдиний кандидат під час рейтингового голосування.

5. Звіт про результати рейтингового голосування розміщується на офіційному веб-сайті, визначеному Кабінетом Міністрів України, не пізніше 15 календарних днів до дати скликання Конференції.

Стаття 5-2. Наглядова Рада

1. Наглядова рада є найвищим органом Національного фонду і здійснює повноваження, визначені цим Законом та Статутом Національного фонду.

2. Наглядова Рада формується строком на чотири роки у складі дев'ятох осіб шляхом рейтингового голосування на Конференції Національного фонду.

3. Голова Наглядової Ради обирається з-поміж членів Наглядової Ради у порядку визначеному Статутом Національного фонду.

4. Рішення Наглядової ради вважаються прийнятими, якщо за них проголосувала проста більшість членів Наглядової ради.

У разі рівного розподілу голосів голова Наглядової ради має право вирішального голосу.

5. До виключної компетенції Наглядової ради належать:

1) затвердження Стратегії Національного фонду та річних планів діяльності Національного фонду, бюджету, кошторису витрат на утримання Національного фонду;

2) затвердження річної фінансової звітності Національного фонду;

3) здійснення інших повноважень відповідно до цього Закону та Статуту Національного фонду.

Наглядова рада зобов'язана вживати заходів щодо запобігання виникненню конфліктів інтересів у Національному фонді та сприяти їх урегулюванню. Наглядова рада розглядає скарги на рішення, дії або бездіяльність органів Національного фонду, якщо інший порядок їх оскарження не встановлено законодавством.

Стаття 5-3. Правління Національного фонду

1. Правління є постійно діючим виконавчим і розпорядчим органом Національного фонду.

Правління діє відповідно до цього Закону та Статуту Національного фонду та підзвітне Наглядовій Раді.

2. Члени Правління призначаються на строк чотири роки у складі дев'ятох осіб шляхом рейтингового голосування на Конференції Національного фонду.

3. Голова Правління обирається з-поміж членів Правління у порядку визначеному Статутом Національного фонду.

4. Рішення Правління вважаються прийнятими, якщо за них проголосувала проста більшість членів Правління.

У разі рівного розподілу голосів голова Правління має право вирішального голосу.

5. До компетенції Правління належать:

1) визначення поточних і перспективних завдань Національного фонду;

2) визначення організаційної структури Національного фонду і затвердження положень про діяльність Національного фонду;

3) відбір, призначення та звільнення Виконавчого директора і заступників Виконавчого директора Національного фонду, затвердження умов трудових контрактів з Виконавчим директором і заступниками Виконавчого директора Національного фонду

4) оцінка діяльності Виконавчого директора і заступників Виконавчого директора Національного фонду;

5) визначення аудиторських компаній для проведення аудиту фінансової діяльності Національного фонду;

6) визначення за погодженням із Кабінетом Міністрів України порядку надходження, обліку та використання коштів державного бюджету України у Національному фонді;

7) участь і припинення участі в об'єднаннях юридичних осіб, створення і припинення юридичних осіб, учасником яких є Національний Фонд;

8) створення і припинення відокремлених підрозділів Національного Фонду, затвердження положень про такі відокремлені підрозділи;

9) створення і припинення постійних і тимчасових допоміжних органів за напрямками і видами діяльності Національного фонду, прийняття положень про такі допоміжні органи.

Стаття 5-4. Виконавчий директор Національного фонду

1. Виконавчий директор Національного фонду призначається Правлінням за результатами публічного і прозорого конкурсу в порядку, встановленому Статутом Національного фонду. Строк повноважень Виконавчого директора Національного фонду не може перевищувати чотири роки.

2. До компетенції Виконавчого директора належать:

1) вчинення юридичних дій від імені Національного фонду без довіреності, видання відповідних довіреностей та доручень іншим особам;

2) представництво Національного фонду у відносинах з державними органами, органами місцевого самоврядування України, суб'єктами міжнародної допомоги, з іншими фізичними і юридичними особами;

3) укладання від імені Національного фонду договорів та інших правочинів;

4) відкриття і закриття банківських рахунків, виконання бюджету Національного фонду;

5) затвердження штатного розкладу, прийняття на роботу і звільнення працівників Національного фонду згідно з законодавством;

6) адміністративні і контрольні функції щодо працівників, видання наказів, інструкцій та інших актів, обов'язкових для працівників Національного фонду;

7) виконання інших адміністративних обов'язків для забезпечення виконання рішень Наглядової Ради і Правління.

Розділ III. ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ І ЗВІТНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ФОНДУ

Стаття 6. Джерела доходів та формування майна Національного фонду

1. Джерелами доходів та формування майна Національного фонду є:

- 1) кошти державного бюджету України;
- 2) кошти відсоткової субсидії відповідно до податкового законодавства;
- 3) кошти та інші внески, залучені на безоплатній та безповоротній основі відповідно до міжнародних договорів України;
- 4) добровільні внески юридичних та фізичних осіб, в тому числі нерезидентів;
- 5) пасивні доходи відповідно до податкового законодавства;
- 6) інші джерела, не заборонені законодавством України.

2. Методика розрахунку суми коштів, визначеної у підпункті 1) пункту 1 цієї статті, встановлюється пропорційно до сум податку на доходи фізичних осіб, сплачених (утриманих) організаціями громадянського суспільства, що надійшли в доход державного бюджету у попередньому році, у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

3. Розмір фінансування Національного фонду з Державного бюджету України щорічно визначається в Законі України про Державний бюджет України окремим рядком.

Стаття 7. Засади надання фінансової підтримки

1. Національний фонд використовує не менше 80% коштів, одержаних з державного бюджету України та податкової субсидії, на фінансування фінансової підтримки розвитку громадянського суспільства.

2. Основні критерії надання Національним фондом фінансової підтримки: кількість штатних працівників реципієнтів; кількість їх штатних працівників та/або волонтерів, які належать до вразливих категорій, визначених Законом України «Про зайнятість населення»; кількість інших учасників проектів (заходів) інституційної підтримки; розмір та цільове призначення власних внесків та/або співфінансування програм, проектів і заходів.

Умови конкурсів можуть встановлювати додаткові кваліфікаційні вимоги до реципієнтів або цільові показники, які відповідають принципам діяльності і Стратегії Національного фонду.

3. Рішення органів Національного фонду про зупинення, припинення або відмову в фінансовій підтримці реципієнтів мають містити обґрунтування та підстави, визначені законодавством та умовами конкурсів.

Національний фонд не має права надавати фінансову підтримку реципієнтам, які не подали звіти про цільове використання наданої фінансової підтримки або інші передбачені законодавством звіти про доходи, витрати та фінансові зобов'язання, або до яких застосовуються санкції за корупційні порушення, або які перебувають у процесі припинення (заборони).

Стаття 8. Фінансова звітність та фінансовий аудит

1. Національний фонд здійснює облік і складає фінансову звітність в порядку встановленому законодавством України, а також згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності.

2. Аудит фінансової діяльності Національного фонду проводиться щорічно аудиторською компанією, що має досвід у проведенні аудиту за міжнародними стандартами аудиту і визначається Правлінням на конкурсних засадах.

3. Національний фонд оприлюднює до першого червня року, що настає за звітним періодом, річну фінансову звітність разом з аудиторським висновком до неї.

Стаття 9. Звітність Національного фонду

1. Звітність Національного фонду складається з програмної та фінансової звітності, яка є щорічною.

2. Річні звіти про діяльність Національного фонду заслуховуються Верховною Радою України.

3. Обов'язковому оприлюдненню на офіційному веб-сайті Національного фонду підлягає така інформація:

1) цілі діяльності Національного фонду та стан їх досягнення, звіти про оцінку потреб розвитку громадянського суспільства та його пріоритети;

2) річні звіти про діяльність Національного фонду, звіти про моніторинг та оцінку програм і проектів Національного фонду;

3) фінансова звітність та аудиторські висновки щодо фінансових звітів Національного фонду;

4) розмір інституційної підтримки наданої Національним фондом кожному реципієнту, її цільове призначення і звіти реципієнтів про її цільове використання;

5) інша інформація, рішення про оприлюднення якої прийнято Наглядовою радою.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з першого січня 2019 року.

2. Закони України та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону:

1) розробити проект Статуту Національного фонду і регламент установчої Конференції Національного фонду з залученням організацій громадянського суспільства і незалежних експертів;

2) забезпечити проведення установчої Конференції і призначення членів органів управління Національного фонду, а також державну реєстрацію Національного фонду;

3) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

4) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

5) забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.